

Brusel 6. dubna 2022
(OR. fr, en)

7937/22

Interinstitucionální spis:
2022/0008(NLE)

EDUC 126
RECH 176
SOC 216
DIGIT 78
ENV 324

VÝSLEDEK JEDNÁNÍ

Odesílatel:	Generální sekretariát Rady
Příjemce:	Delegace
Č. předchozího dokumentu:	6986/22
Předmět:	Doporučení Rady o zefektivnění spolupráce v oblasti evropského vysokoškolského vzdělávání

Delegace naleznou v příloze výše uvedené doporučení Rady, které přijala Rada pro vzdělávání, mládež, kulturu a sport na zasedání konaném ve dnech 4. a 5. dubna 2022.

Doporučení Rady o zefektivnění spolupráce v oblasti evropského vysokoškolského vzdělávání

(Text s významem pro EHP)

RADA EVROPSKÉ UNIE,

s ohledem na Smlouvu o fungování Evropské unie, a zejména na články 165 a 166 této smlouvy,

s ohledem na návrh Evropské komise,

vzhledem k těmto důvodům:

1. Pro podporu unijních hodnot, identity a demokracie, budování odolnosti evropské společnosti a hospodářství a pro zajištění udržitelné budoucnosti má zásadní význam hlubší a účinnější nadnárodní spolupráce v odvětví vysokoškolského vzdělávání v celé Evropě. Silné, vzájemně propojené vysokoškolské instituce jsou jedním z důležitých nástrojů k řešení výzev souvisejících s ekologickou a digitální transformací a se stárnoucí populací a dalšími klíčovými socioekonomickými výzvami prostřednictvím sdílení znalostí a spoluvytváření inovativních řešení. Rovněž mohou zajistit kapacitu Evropy, pokud jde o posílení konkurenceschopnosti založené na technologiích.

2. Budování mostů, které vysokoškolským institucím umožní rozvíjet hlubší, trvalou a účinnou nadnárodní spolupráci na institucionální úrovni, má zásadní význam pro společné posílení vysokoškolských institucí a pro přípravu studentů, účastníků celoživotního učení, výzkumných pracovníků a zaměstnanců na globální budoucnost. Vysokoškolské instituce v celé Evropě se přizpůsobují rychle se měnícímu světu, v němž se rychle mění i vědní obory a prostředí vzdělávání, například v souvislosti se souběžnou ekologickou a digitální transformací. To vyžaduje nový způsob myšlení, nové přístupy a nové struktury pro spolupráci a mobilitu studentů, zaměstnanců a výzkumných pracovníků napříč obory a zeměmi (přičemž základním formátem zůstává fyzická mobilita). Tato nová realita podněcovaná digitální transformací s sebou nese novou atraktivní škálu struktur vzdělávání a nové formáty a příležitosti pro nadnárodní spolupráci a mobilitu, a to osobní i on-line, pro všechny účastníky vzdělávání včetně osob s omezenými příležitostmi nebo osob z odlehlých oblastí, jako jsou nejbudnější regiony, a podpoří rozmanitost mezi akademickými, výzkumnými a odbornými pracovníky.
3. Intenzivnější spolupráce mezi různými vysokoškolskými institucemi včetně univerzit, výzkumných univerzit, vysokých škol, univerzit aplikovaných věd, institucí vyššího odborného vzdělávání a přípravy a uměleckých vysokoškolských institucí v celé EU je klíčovou zásadou, která je základem a neoddelitelným prvkem Evropského prostoru vzdělávání a Evropského výzkumného prostoru. Hlubší nadnárodní spolupráce mezi různými a vzájemně se doplňujícími institucemi v celé Evropě podporuje spravedlivý přístup ke kvalitnímu a inkluzivnímu vzdělávání, odborné přípravě a výzkumu, napomáhá vytváření a oběhu znalostí, usnadňuje sdílení kapacit a infrastruktury, přispívá k životaschopnosti jejich regionů a komunit a pomáhá překonávat znevýhodnění a zeměpisné rozdíly. Může rovněž podpořit začlenění do výzkumných, inovačních a průmyslových ekosystémů. Nadnárodní spolupráce stejně tak přispívá k využití plného potenciálu odvětví vysokoškolského vzdělávání jako propagátora dovedností, kompetencí a znalostí, například v zájmu souběžné digitální a ekologické transformace, a přispívá k naplňování evropského pilíře sociálních práv.

4. Sdělení Komise o vytvoření Evropského prostoru vzdělávání do roku 2025¹ vyzývá k hladké a ambiciózní nadnárodní spolupráci, k usnadnění udělování společných diplomů a k tomu, aby byla prozkoumána možnost udělení právního statutu aliancím, jako jsou „Evropské univerzity“. Usnesení Rady o strategickém rámci evropské spolupráce v oblasti vzdělávání a odborné přípravy s ohledem na vytvoření Evropského prostoru vzdělávání a další vývoj po jeho dosažení (2021–2030)² podporuje hlubší spolupráci, sdílení znalostí a zdrojů a vytváření více příležitostí pro mobilitu studentů, akademických pracovníků a výzkumných pracovníků, mimo jiné i prostřednictvím plného provedení iniciativ „Evropské univerzity“ a „Evropská studentská karta“. V závěrech o iniciativě „Evropské univerzity“ – Propojení vysokoškolského vzdělávání, výzkumu, inovací a společnosti: příprava podmínek pro nový rozměr evropského vysokoškolského vzdělávání³ Rada vyzvala členské státy, aby odstranily překážky pro kompatibilnější systémy vysokoškolského vzdělávání a aby prozkoumaly proveditelnost udělování společných evropských vysokoškolských diplomů. V závěrech nazvaných „Prohloubení Evropského výzkumného prostoru: nabídnout výzkumným pracovníkům atraktivní a udržitelné profesní dráhy a pracovní podmínky a zajistit, aby se mobilita v oblasti výzkumu stala realitou,⁴ Rada vyzvala Komisi k podpoře členských států při koncipování politických opatření pro bezproblémovou a ambiciózní nadnárodní spolupráci mezi vysokoškolskými institucemi v Evropě, zejména pokud jde o profesní dráhu v akademické i výzkumné sféře. Sdělení Komise o novém EVP pro výzkum a inovace⁵ a Pakt pro výzkum a inovace v Evropě⁶ vyzývají k hlubší spolupráci a uznávají potenciál iniciativ, jako je například iniciativa „Evropské univerzity“, pro transformaci vysokoškolského vzdělávání. Evropská agenda dovedností⁷ rovněž vyzývá k tomu, aby byly odstraněny překážky bránící účinné a hlubší nadnárodní spolupráci.

1 Dokument COM(2020) 625 final.

2 Úř. věst. C 66, 26.2.2021, s. 1.

3 Úř. věst. C 221, 10.6.2021, s. 14.

4 Dokument 9138/21.

5 Dokument COM(2020) 628 final.

6 Doporučení Rady (EU) 2021/2122 ze dne 26. listopadu 2021 o Paktu pro výzkum a inovace v Evropě, Úř. věst. L 431, 2.12.2021, s. 1.

7 Dokument COM(2020) 274 final.

5. Římské ministerské komuniké o Evropském prostoru vysokoškolského vzdělávání a doporučení Rady o podpoře automatického vzájemného uznávání kvalifikací získaných v rámci vysokoškolského vzdělání a vyššího sekundárního vzdělání a odborné přípravy a výsledků z období studia v zahraničí⁸ vyzývají k podpoře a usnadnění hlubší nadnárodní spolupráce. Usnesení Evropského parlamentu o Evropském prostoru vzdělávání: sdílený holistický přístup⁹ zdůrazňuje potřebu větší spolupráce a vyzývá k využívání součinnosti mezi Evropským prostorem vzdělávání, Evropským výzkumným prostorem a Evropským prostorem vysokoškolského vzdělávání.
6. Čtyřicet jedna „Evropských univerzit“, podporovaných programem Erasmus+ s doplněním podpory programu Horizont 2020 pro rozměr výzkumu a inovací, a podobné dlouhodobé institucionalizované modely spolupráce nabízejí užitečné poznatky získané při testování modelů hlubší nadnárodní spolupráce, které přesahují stávající individuální institucionální strategie a ekosystémy správy a spolupráce. Jsou zdrojem inspirace pro širší komunitu vysokoškolského vzdělávání a mají být hybnou silou reforem na systémové úrovni a zároveň usnadňovat lepší koordinaci mezi evropskými politikami v oblasti vysokoškolského vzdělávání a výzkumu.
7. Pro účely tohoto doporučení Rady se „Evropskými univerzitami“ rozumějí univerzity financované z programu Erasmus+ s případnou doplňkovou podporou z programu Horizont pro výzkumný a inovační rozměr. Výraz „aliance vysokoškolských institucí“ označuje všechny další modely spolupráce, jako jsou znalostní a inovační společenství. Cílem tohoto doporučení Rady je usnadnit nadnárodní spolupráci pro všechny evropské vysokoškolské instituce nad rámec těch, které jsou podporovány v rámci iniciativy „Evropské univerzity“.

⁸ Úř. věst. C 444, 10.12.2018, s. 1.

⁹ Dokument P9_TA(2021)0452.

8. „Evropské univerzity“ přispívají ke kvalitě nadnárodní spolupráce prostřednictvím interinstitucionálních strategií, které kombinují učení a výuku, výzkum, inovace a předávání znalostí do hospodářství a společnosti a přispívají k politickým a společenským změnám.
9. Aliance v oblasti vysokoškolského vzdělávání by měly na dobrovolném základě využívat nástrojů institucionalizované spolupráce, jako je možné právní postavení aliancí vysokoškolských institucí, který jim případně umožní sdílet společné finanční, lidské, digitální a fyzické zdroje a služby a provozovat virtuální meziuniverzitní kampusy a interoperabilní platformy pro společné digitální nebo kombinované činnosti. K prohloubení nadnárodní spolupráce při účinném řešení souběžné ekologické a digitální transformace je třeba na vnitrostátní, regionální a institucionální úrovni dále usnadňovat rozvoj mezioborových modulů a navrhování společných diplomů na základě společně vytvořených evropských kritérií v souladu s nástroji boloňského procesu. Usnadnění flexibilní a inkluzivní mobility a rozšíření využití iniciativy „Evropská studentská karta“ by mohlo zlepšit příležitosti pro účastníky vzdělávání, akademické a výzkumné pracovníky a zaměstnance. K vybudování kapacit a dosažení plánované úrovně ambicí v oblasti nadnárodní spolupráce je zapotřebí dostatečné dlouhodobé a trvalé financování.

10. Hlubší spolupráce mezi vysokoškolskými institucemi vyžaduje řešení komplexních výzev. Bezproblémové nastavení, externí zajištění kvality a akreditaci společných nadnárodních vzdělávacích činností a programů na všech úrovních ovlivňují rozdíly v externím zajišťování kvality, nerovnoměrné uplatňování automatického vzájemného uznávání kvalifikací a období studia v zahraničí, jakož i souvisejících klíčových závazků v rámci boloňského procesu, včetně rozdílů ve struktuře diplomů, rozdíly v přijímání evropského přístupu k zajišťování kvality společných programů, rozdíly v uplatňování evropského systému přenosu a akumulace kreditů (ECTS) a částečné uznávání virtuálního a kombinovaného učení. Řešení těchto otázek a zajištění plného provádění boloňských nástrojů by zmírnilo administrativní zátěž, usnadnilo nadnárodní spolupráci a podpořilo zavádění inovativních mezioborových pedagogických postupů v různých zemích.

11. Evropská nadnárodní spolupráce na institucionální úrovni je významným nástrojem pro podporu a další rozvoj transformace za účelem vybudování excelentních, inkluzivních, konkurenceschopných, udržitelných a přitažlivých vysokoškolských institucí, které plní všechny své úkoly (vzdělávání, výzkum, inovace a služby pro společnost), přičemž zajišťuje přínosy v odvětví vysokoškolského vzdělávání i v dalších oblastech v zájmu dosažení Evropy založené na znalostech, odolnosti a demokracii a odráží náš evropský způsob života a naše hodnoty. Nadnárodní spolupráci je třeba usnadnit prostřednictvím souboru soudržných evropských a vnitrostátních opatření, účinného provádění dostupných evropských iniciativ a nástrojů, jako je iniciativa „Evropské univerzity“, nástroje boloňského procesu nebo iniciativa „Evropská studentská karta“, jakož i prozkoumání možností nových nástrojů. Tyto nové nástroje by mohly být vytvořeny na základě přístupu postupného spoluvytváření, který vysokoškolským institucím umožní budovat mosty a účinněji mezinárodně spolupracovat a systémům vysokoškolského vzdělávání umožní větší soudržnost, což bude ku prospěchu celé komunity vysokoškolského vzdělávání a přinese hodnotu společnosti,

DOPORUČUJE, ABY ČLENSKÉ STÁTY

při plném zohlednění zásady subsidiarity, institucionální autonomie a akademické svobody v souladu s vnitrostátní situací a v úzké spolupráci se všemi příslušnými zúčastněnými stranami:

1. poskytly vysokoškolským institucím příležitost, aby v rámci procesu spoluvytváření přezkoumaly nezbytnost, prospěšnost a proveditelnost zavedení nástrojů institucionalizované spolupráce, jako je například možné právní postavení aliancí vysokoškolských institucí, mimo jiné „Evropských univerzit“, s cílem ve vhodných případech usnadnit hlubší spolupráci sdílením lidských, technických, datových, vzdělávacích, výzkumných a inovačních kapacit; umožnily jim, aby na dobrovolném základě experimentovaly s různými možnostmi hlubší spolupráce a také testovaly stávající evropské nástroje, jako je například evropské seskupení pro územní spolupráci (ESÚS)¹⁰ nebo evropské hospodářské zájmové sdružení (EHZS)¹¹;
2. případně podporovaly vysokoškolské instituce zapojené do nadnárodní spolupráce v poskytování společných programů a udělování společných diplomů v souladu s boloňskými nástroji¹² a tuto činnost jim usnadňovaly. V této souvislosti a na základě výsledků průzkumných akcí vymezených v bodě 12 zvážily a usnadnily udělování označení společného evropského diplomu. Později by se mohlo pracovat na možném společném diplomu na všech úrovních, a to na základě společně vytvořených evropských kritérií, která budou stanovena na vnitrostátní, regionální nebo institucionální úrovni, v souladu s národním rámcem kvalifikací;

¹⁰ Nařízení Evropského parlamentu a Rady (ES) č. 1082/2006 ze dne 5. července 2006 o evropském seskupení pro územní spolupráci (ESÚS), Úř. věst. L 210, 31.7.2006, s. 19.

¹¹ Nařízení Rady (EHS) č. 2137/85 ze dne 25. července 1985 o evropském hospodářském zájmovém sdružení (EHZS), Úř. věst. L 199, 31.7.1985, s. 1.

¹² K boloňským nástrojům patří evropský systém přenosu a akumulace kreditů (ECTS), dodatek k diplomu (DD), zastřešující a národní rámce kvalifikací (NKR), Evropské standardy a směrnice pro zajištění kvality v Evropském prostoru vysokoškolského vzdělávání (ESG), evropský přístup k zajišťování kvality společných programů, evropský registr agentur zajišťujících kvalitu ve vysokoškolském vzdělávání (EQAR) a Databáze výsledků externího zajišťování kvality (DEQAR). Je možné vzít v úvahu i Úmluvu o uznávání kvalifikací týkajících se vysokoškolského vzdělávání v evropském regionu (Lisabonská úmluva o uznávání kvalifikací).

3. umožňovaly vysokoškolským institucím ve vhodných případech dále rozvíjet a provádět inovativní společné nadnárodní vzdělávací činnosti tím, že jim poskytnou možnost a povzbudí je, aby testovaly a prováděly vhodné přístupy a opatření týkající se:
- a) kritérií pro přijímání a zápis studentů a účastníků celoživotního učení;
 - b) případného určení jazyků, v nichž bude probíhat studium a výuka, při současném respektování mnohojazyčnosti;
 - c) podílu on-line učení na celkové nabídce vzdělávání; podílu mobility studentů (fyzické, virtuální nebo kombinované mobility), která je součástí společné vzdělávací činnosti, a sdílení a organizace stáží, činností v rámci „učení se prací“, přístupů založených na výzvách a mezioborových přístupu;
 - d) začlenění flexibilních vzdělávacích drah, například drobných studijních zkušeností, které by mohly vést ve vhodných případech k získání mikrocertifikátů¹³;
 - e) pravidel pro přidělování a převod kreditů a transparentnosti klasifikace podle Příručky pro uživatele evropského systému přenosu a akumulace kreditů (ECTS) jako základu pro nadnárodní společné programy bez dalších pravidel či omezení;

¹³ „Ačkoli se mikrocertifikáty neodchylují od základní zásady programů plného vysokoškolského vzdělání ani ji neoslabují, mohly by pomoci rozšířit vzdělávací příležitosti, aby bylo možné přizpůsobit se netradičním studentům a poptávce po nových dovednostech na trhu práce.“ Závěry Rady o iniciativě „Evropské univerzity“ – Propojení vysokoškolského vzdělávání, výzkumu, inovací a společnosti: příprava podmínek pro nový rozměr evropského vysokoškolského vzdělávání, Úř. věst. C 221, 10.6.2021, s. 14.

- f) využívání informací o externím zajišťování kvality evropských programů nebo institucí v oblasti vysokoškolského vzdělávání v souladu se Standardy a směrnicemi pro zajištění kvality v Evropském prostoru vysokoškolského vzdělávání (ESG), které jsou součástí Databáze výsledků externího zajišťování kvality (DEQAR), k provádění automatického vzájemného uznávání¹⁴ pro účely dalšího vzdělávání a ve spolupráci s národními informačními středisky pro akademické uznávání;
- g) možnosti případného uznávání předchozího učení a validace neformálního a informálního učení na základě transparentních a spravedlivých požadavků na kvalitu a organizace vhodného hodnocení účastníků vzdělávání a udělování příslušných kreditů za toto vzdělání;
- h) případného umožnění větší flexibility v rámci definování vzoru společných diplomů při provádění společných nadnárodních programů;

4. podporovaly mobilitu začleněnou ve společných nadnárodních vzdělávacích programech:

- a) podporovaly vysokoškolské instituce v systematictější a pružnější začleňování (fyzické, virtuální nebo kombinované) mobility do svých společných vzdělávacích programů na všech úrovních, aby tak umožnily většímu počtu studentů, včetně osob s omezenými příležitostmi nebo z odlehlých oblastí, jako jsou nejvzdálenější regiony, a akademických a výzkumných pracovníků využívat dynamiku integrované spolupráce v oblasti vysokoškolského vzdělávání a prosazovaly vyváženou mobilitu talentovaných lidí;

¹⁴ Jak je vymezeno v doporučení Rady ze dne 26. listopadu 2018 o podpoře automatického vzájemného uznávání kvalifikací získaných v rámci vysokoškolského vzdělání a vyššího sekundárního vzdělání a odborné přípravy a výsledků z období studia v zahraničí, Úř. věst. C 444, 10.12.2018, s. 1.

- b) podporovaly digitalizaci řízení mobility v rámci mnohostranných partnerství, zejména standardizaci a digitalizaci provozních procesů k podepisování mnohostranných interinstitucionálních dohod, mimo jiné rozšířením iniciativy „Evropská studentská karta“;
 - c) ve vhodných případech usilovaly o soudržnější přístupy k mobilitě ve vzdělávání, pokud jde o přijímací systémy, systémy registrace a klasifikace, akademické kalendáře, systémy školného, přístup do prostor vysokých škol během letních/prázdninových měsíců a jejich využívání;
5. přispívaly k zachování přímé nebo nepřímé finanční podpory pro hlubší nadnárodní institucionální spolupráci v oblasti vysokoškolského vzdělávání, mimo jiné i pro „Evropské univerzity“:
- a) v příslušných případech podporovaly všechny typy vysokoškolských institucí v jejich účasti na této hluboké institucionální nadnárodní spolupráci;
 - b) ve vhodných případech prosazovaly a rozvíjely kulturu nadnárodní spolupráce mezi vysokoškolskými institucemi jejím podněcováním a začleněním do vnitrostátní politiky a stanovování priorit;
 - c) mobilizovaly dostupné zdroje financování na regionální a vnitrostátní úrovni a na úrovni EU¹⁵ s přihlédnutím k různým vnitrostátním systémům financování s cílem pokud možno sladit nebo doplnit podporu programu Erasmus+, doplněnou synergicky o podporu z programu Horizont Evropa, pro účast vysokoškolských institucí na iniciativě „Evropské univerzity“;

¹⁵ Například Evropský fond pro regionální rozvoj, Evropský sociální fond+, Nástroj pro oživení a odolnost a Fond InvestEU.

6. podporovaly a chránily základní zásady institucionální autonomie jako předpoklad vytvoření společného systému správy pro hlubší nadnárodní spolupráci v přístupu zdola nahoru. Umožnily vysokoškolským institucím přijímat nezávislá rozhodnutí o vnitřním řízení a finančních, personálních a akademických záležitostech, chránit akademickou svobodu a aktivně zapojovat zástupce akademických pracovníků a studentů do rozhodování týkajícího se jejich instituce;
7. posilovaly vzájemnou důvěru prostřednictvím externího zajišťování kvality a akreditace společných vzdělávacích programů a jiných forem společných nabídek vzdělávání vypracovaných prostřednictvím modelů institucionální nadnárodní spolupráce včetně „Evropských univerzit“ v souladu s evropskými standardy a směrnicemi (ESG):
 - a) dále pokročily při využívání institucionálního externího zajišťování kvality. To by mohlo podpořit rozvoj skutečné institucionální kultury kvality, jež vede k větší odpovědnosti a kompatibilitě systémů v celé Evropě, přičemž vychází z nástrojů a rámců, které jsou již zavedeny v kontextu Evropského prostoru vzdělávání, Evropského výzkumného prostoru a Evropského prostoru vysokoškolského vzdělávání;
 - b) případně zvážily možnost povolit vysokoškolským institucím vlastní akreditaci programů na základě institucionálního zajišťování kvality s cílem podpořit jejich vlastní odpovědnost;

- c) v zemích, které stále využívají externí zajišťování kvality založené na programech, zvažily:
- i) umožnění plného provádění evropského přístupu k zajišťování kvality společných programů¹⁶;
 - ii) zajištění toho, aby externí hodnocení společných nadnárodních programů mohla provádět jediná agentura zapsaná v evropském registru agentur zajišťujících kvalitu ve vysokoškolském vzdělávání (EQAR)¹⁷ a aby výstupy byly automaticky přijímány ve všech ostatních dotčených systémech vysokoškolského vzdělávání bez dalších dodatečných vnitrostátních požadavků; a
 - iii) zajištění toho, aby se opětovná akreditace společných nadnárodních programů řídila pravidly Standardů a směrnic pro zajištění kvality v Evropském prostoru vysokoškolského vzdělávání (EGS) a evropským přístupem k zajišťování kvality¹⁸;

¹⁶ Cílem přístupu schváleného ministry z prostoru EHEA v květnu 2015 je „*odstranit důležitou překážku rozvoje společných programů stanovením norem pro tyto programy založených na dohodnutých nástrojích Evropského prostoru vysokoškolského vzdělávání, aniž by byla uplatňována dodatečná vnitrostátní kritéria*“.

¹⁷ Podle evropského přístupu k zajišťování kvality společných programů, pokud některé spolupracující vysokoškolské instituce vyžadují externí zajištění kvality na úrovni programu (např. akreditace programu nebo hodnocení je povinné), měly by vybrat vhodnou agenturu pro zajišťování kvality ze seznamu agentur registrovaných v registru EQAR. Tato agentura provede jediné hodnocení nebo akreditaci celého společného programu. Výsledek má být akceptován ve všech zemích z prostoru EHEA a v závislosti na vnitrostátním právním rámci by rozhodnutí o externím zajištění kvality mělo vstoupit v platnost nebo by mělo být uznáno ve všech zemích, v nichž je daný program nabízen. EQAR je úřední registr vnitrostátních externích agentur zajišťujících kvalitu, které dodržují závazky v rámci boloňského procesu.

¹⁸ Standard EGS 1.10: „*V institucích by měl pravidelně probíhat proces externího zajištění kvality v souladu s ESG*“. Evropský přístup (9. Periodicita): „*Společný program by měl být každých šest let pravidelně přezkoumáván, což by mělo být upřesněno ve zveřejněném rozhodnutí*“.

8. ve vhodných případech podporovaly rozvoj vysoce kvalitního virtuálního učení založeného na spolupráci v souladu s obecným nařízením o ochraně osobních údajů jako součásti výuky, učení a výzkumu s cílem podporovat a usnadňovat inkluzivní nadnárodní spolupráci zaměřenou na studenty, která doplňuje osobní interakce, a zejména:
- a) podporovaly vysokoškolské instituce při vývoji mezinárodních modelů distančního učení prostřednictvím internetu založeného na spolupráci jakožto nedílné součásti kombinovaného učení, mimo jiné prostřednictvím závazku vedení, strategického plánování, robustní a internacionalizované pedagogické odborné přípravy a podpůrných služeb;
 - b) ve vhodných případech podporovaly vysokoškolské instituce v tom, aby při hodnocení profesní dráhy započítávaly a uznávaly dobu, kterou akademičtí pracovníci věnují prostřednictvím nadnárodní spolupráce rozvoji nových inovativních pedagogických postupů a nových výzkumných postupů;
 - c) podporovaly modely institucionalizované spolupráce, včetně „Evropských univerzit“, v jejich úsilí o soustředování odborných znalostí a zdrojů s cílem rozvíjet a provádět společné digitální strategie a sdílenou interoperabilní infrastrukturu IT, například zaručením vzájemného přístupu k on-line učebnímu a výzkumnému prostředí, systémům řízení učení, digitálním knihovnám nebo platformám hromadných otevřených on-line kurzů (MOOC), vzdělávacím a podpůrným službám, bezproblémového přístupu k dohledatelným, přístupným, interoperabilním a opakovaně použitelným (FAIR) datům a dalším interoperabilním službám;
 - d) podporovaly testování a pilotní projekty, pokud jde o projekty řešení s otevřeným zdrojovým kódem, s cílem překonat společné problémy, a přispět tak k interoperabilitě, digitální připravenosti, datové suverenitě a odpovědnosti systémů vysokoškolského vzdělávání;

9. podporovaly vysokoškolské instituce při rozvoji společných mezioborových nadnárodních vzdělávacích činností na všech úrovních (krátkodobé cykly, bakalářské, magisterské a doktorandské studium):
- a) umožňovaly a usnadňovaly nadnárodní přístupy vycházející z výzev, kdy účastníci vzdělávání z různých oborů, kultur a zemí spolupracují s výzkumnými pracovníky, podniky, městy, regiony, nevládními organizacemi a místními komunitami při hledání kreativních a inovativních řešení globálních a společných výzev;
 - b) podporovaly poskytování vysoce kvalitních příležitostí k celoživotnímu učení pro všechny s cílem usnadnit prohlubování dovedností a změnu kvalifikace, zaměřovaly se na nejžádanější oblasti na trhu práce a přispívaly tak k osobnímu a profesnímu rozvoji;
10. vybízely vysokoškolské instituce, aby účastníky vzdělávání, akademické pracovníky, výzkumné pracovníky a zaměstnance zapojovaly do řídicích struktur nadnárodní spolupráce vysokoškolských institucí, a to s přihlédnutím ke stávajícím demokratickým prvkům akademické samosprávy, a zejména aby:
- a) vybízely vysokoškolské instituce, aby v souladu se zásadami začleňování a rovnosti v řídicích strukturách zohledňovaly stále rozmanitější prostředí, z něhož účastníci vzdělávání a zaměstnanci pocházejí, jakož i různé zkušenosti ze zaměstnání a vzdělávání;
 - b) podporovaly budování kapacit pro silné a účinné vedení jako důležitou hnací sílu komplexní institucionální nadnárodní spolupráce;

- c) na všech úrovních podporovaly genderovou vyváženost ve strukturách řízení;
- d) vytvářely příležitosti ke vzájemnému učení s cílem prosazovat a podporovat iniciativy, v jejichž rámci mohou vysokoškolské instituce sdílet zkušenosti a zapojit se do vzájemného učení a výměny znalostí.

Doporučuje se, aby členské státy toto doporučení provedly co nejdříve. Vyzývají se, aby do *[vložte datum 12 měsíců po přijetí Radou]* informovaly Komisi o odpovídajících opatřeních, která mají být na příslušné úrovni přijata na podporu cílů tohoto doporučení jakožto zásadních kroků k vytvoření Evropského prostoru vzdělávání do roku 2025;

VYZÝVÁ KOMISI, ABY:

při plném zohlednění zásady subsidiarity, institucionální autonomie a akademické svobody v souladu s vnitrostátní situací a v úzké spolupráci s členskými státy a se všemi příslušnými zúčastněnými stranami:

11. souběžně s analýzou probíhajících studií a dalších přípravných prací podporovala členské státy a vysokoškolské instituce, aby počínaje rokem 2022 testovaly používání stávajících evropských nástrojů, což by mělo vést k usnadnění hlubší, dlouhodobé a flexibilní nadnárodní spolupráce a k posouzení potřeby a proveditelnosti nástrojů institucionalizované spolupráce, jako je například možné právní postavení aliancí vysokoškolských institucí. Tyto nástroje by měly být používány na dobrovolném základě a měly by usnadnit sdílení kapacit a údajů, případně výměnu pracovníků a provádění společných programů s cílem udělovat na úrovni aliance společné diplomy, včetně společného diplomu na základě společně vytvořených evropských kritérií;

na základě výsledků přípravných prací a pilotních projektů v rámci programu Erasmus+ předložila ohledně každého kroku zprávu Radě za účelem dalších rozhodnutí;

12. v úzké spolupráci s členskými státy, vysokoškolskými institucemi, studentskými organizacemi a zúčastněnými stranami prozkoumala možnosti a nezbytné kroky směřující ke společnému diplomu na základě souboru společně vytvořených evropských kritérií. Tento diplom, který se bude na dobrovolném základě vydávat na vnitrostátní, regionální nebo institucionální úrovni, by mohl osvědčovat výsledky učení dosažené v rámci nadnárodní spolupráce „kombinací studia v několika zemích EU“¹⁹ nabízeného například v rámci „Evropských univerzit“. Měl by umožňovat snadné vydání, uložení, sdílení, ověření a potvrzení pravosti a měl by být uznáván v celé EU. Bude vycházet z boloňských nástrojů a podporovat jejich provádění v členských státech:

- a) v roce 2022 v rámci programu Erasmus+ pilotní projekt vypracování a uplatňování evropských kritérií pro udělování označení „společný evropský diplom“. Toto označení by bylo vydáváno jako doplňkové osvědčení kvalifikace, jež získají studenti, kteří absolvují společné programy v rámci nadnárodní spolupráce mezi několika vysokoškolskými institucemi;
- b) na základě výsledků těchto přípravných prací předložila ohledně každého kroku zprávu Radě za účelem dalších rozhodnutí v zájmu možného zavedení společného diplomu na základě společně vytvořených evropských kritérií v souladu s nástroji boloňského procesu;

¹⁹ Závěry Evropské rady ze dne 14. prosince 2017 (dokument EUCO 19/1/17 REV 1).

13. pokračovala v dalším rozvoji iniciativy „Evropské univerzity“ postupem zdola nahoru prostřednictvím programu Erasmus+ na základě hlavních výsledků přezkumu prvních aliancí v polovině období. Od roku 2022 poskytovala udržitelné financování úspěšným stávajícím „Evropským univerzitám“ na základě konkurenční a kvalitativní výzvy k podávání návrhů a umožnila vytváření nových univerzit podle zásad zeměpisné vyváženosti, začlenění, vysoké kvality a excelence. Do roku 2024 testovala součinnost s programem Horizont Evropa, pokud jde o rozměr výzkumu a inovací, a případně s dalšími programy EU v rámci působnosti jejich právních základů. Využívala přezkumy programů víceletého finančního rámce v polovině období s cílem zvážit možnosti případných inovativních přístupů, aby bylo možné lépe mobilizovat finanční prostředky EU a současně využít možnou součinnost s regionálními a vnitrostátními prostředky;
14. v úzké spolupráci s členskými státy podporovala rozšíření iniciativy „Evropská studentská karta“, zejména digitalizaci provozních procesů, které zahrnují více signatářů, a výměny údajů s cílem snížit administrativní zátěž spojenou s řízením mobility a výměny studentů a zaměstnanců v rámci nadnárodních partnerství vysokoškolských institucí;

15. do poloviny roku 2022 poskytla komplexní plán uvádějící klíčové milníky a zapojené odborné skupiny s cílem navrhnout společně s členskými státy a příslušnými subjekty nové nástroje. Tento plán by měl být pravidelně aktualizován.

Komise se vyzývá, aby analyzovala a vyhodnotila pokrok dosažený při provádění tohoto doporučení, jakož i jeho využití v souvislosti s prováděním strategického rámce evropské spolupráce v oblasti vzdělávání a odborné přípravy s ohledem na vytvoření Evropského prostoru vzdělávání a další vývoj po jeho dosažení, a to prostřednictvím stávajících příslušných rámců Unie pro monitorování a podávání zpráv, ve spolupráci s členskými státy a po konzultaci s dotčenými zúčastněnými stranami, a aby Radě do pěti let od přijetí doporučení podala zprávu.

V Lucemburku dne

Za Radu
předseda/předsedkyně
